

prof. dr hab. Roman Kubicki, UAM, UAP

Człowiek: między pamięcią ludzką, a nieludzką

Motto I : „Okresy szczęścia w dziejach to puste karty historii, ponieważ są to okresy zgody.”
(Hegel)

Motto II: „Człowiek (...) zwraca się do zwierzęcia z pytaniem: Dlaczego nie mówisz mi o swym szczęściu i tylko na mnie patrzysz? Zwierzę chciałoby odpowiedzieć i rzec: Bierze się to stąd, że zawsze zapominam, co chcę powiedzieć — ale tymczasem zapomniało już odpowiedzi i milczy, a człowiek się dziwi.” (Nietzsche)

Pamięć biologiczna a pamięć kulturowa:

- Odyseusz na ucztach króla Feaków.
- Wojna trojańska a Achilles.
- Wierność pamięci Sokratesa a wierność życiu Ksantypy.

Pamięć dobra (patron Odyseusz, który daje wszystko) a pamięć zła (patron Herostrates, który wszystko zabiera).